

MODLUČJUĆI TRENUTAK

MB
GALERIJA
VLADIMIR
BUŽANČIĆ

Kadar 36

CENTAR ZA KULTURU NOVI ZAGREB
Trg Narodne zaštite 2, Remetinec, Zagreb
GALERIJA VLADIMIR BUŽANČIĆ

SAVJET GALERIJE VLADIMIR BUŽANČIĆ

Nevenka Arbanas, Petar Barišić, Milan Bešlić, Višnja Slavica Gabout, Anton Vrlčić, Anita Zlomislić

ISBN: 978-953-7800-14-7

NAKLADNIK

Centar za kulturu Novi Zagreb
Trg Narodne zaštite 2, Zagreb
tel./faks: 6140-189, 6140-190
e-mail: galerija.vladimir.buzancic@czk-novi-zagreb.hr
www.czk-novi-zagreb.hr

ZA NAKLADNIKA

Branko Marić

UREDNIKA

Anita Zlomislić

KUSTOSICA IZLOŽBE I AUTORICA PREDGOVORA

Anita Zlomislić

POSTAV IZLOŽBE

Anita Zlomislić, Max Juhasz

GRAFIČKO OBLIKOVANJE

Zlatan Morić

LEKTURA

Saša Vagner

TISAK

Art Studio Azinović d.o.o., Zagreb

NAKLADA

300 primjeraka

ODLUČUJUĆI TRENUTAK

Kadar 36

Stanko Abadžić • Max Juhasz • Krešimir Kopčić • Ivan Kovač • Mario Rozić • Matko Vučica

25. veljače – 13. ožujka 2013.

Fotografsku grupu *Kadar 36* čini nekolicina zaljubljenika u analognu fotografiju. Na prvoj zajedničkoj izložbi sudjeluje šest autora: Stanko Abadžić, Max Juhasz, Krešimir Kopčić, Ivan Kovač, Mario Rozić i Matko Vučića. Četrdesetak analognih crno-bijelih fotografija, ručno izrađenih na fotopapiru s baritnom podlogom, koncipirano je na temu ulične fotografije.

Kako je analogna fotografija danas svojevrsni anakronizam, po mišljenju Kadra 36 opravdan njezinim umjetničkim prednostima nad digitalnom fotografijom, ukazat ćemo na nekoliko temeljnih i razlikovnih vrijednosti za koje se u fotografskoj umjetnosti zalaže i skupina *Kadar 36*.

Primjena analogne fotografije danas je neusporedivo skuplja, sporija i nepraktičnija od digitalne. Digitalni fotoaparati omogućavaju veći broj snimaka, brisanje, korekcije u Photoshopu te izostanak zahtjevna razvijanja filмова u fotolaboratoriju, koji su u nas postali prava rijetkost.

Pa ipak, u tim praktičnim nedostacima analogne fotografije kriju se upravo njezine umjetničke prednosti u odnosu na digitalnu. Snimanje na fotografskom filmu zahtijeva promišljanje fotografije kao slike prije okidanja u mnogo većoj mjeri od digitalne te navodi fotografa da se manje bavi fotoaparatom, a više slikom. To ne znači, dakako, da se pritom zanemaruje kvaliteta fotografske opreme, ali ona je u drugom planu u odnosu na odabrani trenutak, kadar i sama autora, koji će učiniti da „Oklo stroja vidi okom čovjeka“, kako je to poetski izrekao Jure Kaštelan¹.

U vrijeme kada i bez fotografskog umijeća svatko tko kupi fotoaparat vrlo lako postaje fotograf, u svijetu koji je pretvoren u informacijsko polje kojim radi brzine prenošenja informacija dominira slika, paradoksalna je činjenica da je sve manji broj ljudi vizualno pismeni, a još je paradoksalnije da je ista pojava zamjetna i u tzv. vizualnim umjetnostima u kojima narativi zadobivaju prednost nad vizualnim mišljenjem, što rezultira kontradiktornom pojavom sve većeg broja nevizualnih ljudi u vizualnim umjetnostima, a time i svojevrsnim socio-kulturnim apsurdom. Misлити svijet kao sliku i znati slikom pričati talent je i umijeće jednako književnom ili glazbenom. Tu notornu činjenicu bilo bi neukusno isticati kada se u suvremenoj vizualnoj praksi ne bi tako olako zanemarivala. Upravo u tom kontekstu prepoznajemo vrijednost fotografija grupe *Kadar 36*. S njihovim se fotografijama ponovno radujemo životu, a svijet osjećamo mladim. Pozitivan pristup životu i kada ga kritički promatramo te osjećaj zajedništva čovjeka i grada trebamo zahvaliti autorima, onima koji stoje iza objektivna i pomiču žarište naše pažnje od vlastitih psiholoških konstrukcija stvarnosti, nametnutih egzistencijalnim strahovima suvremenoga života koje dodatno potpiruju masovni mediji, ka svijetu oko nas koji u nama ponovno izaziva čuđenje.

Ulična fotografija u svojoj naravi objedinjuje kvalitete više žanrova – dokumentarne, reportažne i pejzažne (urbani krajolik) fotografije. Ona je reportaža o suživotu ljudi i prostora grada, njegovih ulica, trgova, parkova, dvorišta i arhitekture. Taj suživot prepoznaje se u njihovim kako tjelesnim tako

i u psihološkim interakcijama, stoga ulična fotografija posjeduje i stanovitu antropološku vrijednost. Ulica, kako sama riječ kaže, otkriva lica grada. Svijet se na ulici ubrzano rađa svaki čas pa su i lica grada mnogostruka, jedinstvena i neponovljiva. Umijeće je ulične fotografije upravo prizorima koji nastaju i nestaju iz sekunde u sekundu napraviti priču, pružajući okno kroz koje smo uhvatili trenutak i zamrznuli ga u sliku koja će potom drugima, onima koji nisu svjedočili trenutku, pružiti mogućnost da ga dožive u njegovoj jedinstvenosti.

Za oca ulične fotografije Henrija Cartiera Bressona ključna pretpostavka dobre fotografije bila je hvatanje „odlučujućeg trenutka“². Trenutak koji iščezava tek što je nastao posjeduje u svojoj naravi nešto istovrsno sveukupnom fenomenu života, koji rođenjem začinje i svoju smrt. Time je mjera istinitosti ulične fotografije veća, jer za razliku od dokumentarne ili reportažne posjeduje stanovit otklon prema *mimesisu*. Kod dobre ulične fotografije fino je izbalansiran odnos između dokumentarnog i konceptualnog, autorove osviještene prisutnosti te odmaka od posvemašnjega tehničkog i estetskog komponiranja slike. Za razliku od autora reportažne fotografije, koji također lovi trenutke, autor ulične fotografije svjedoči o prizoru na drukčiji način. Njegov je um miran, on vrebata trenutak i kadar, stoga prizori posjeduju snagu usredotočenosti koja često izmiče uobičajenom pogledu raspršena uma. Bresson je dobroj fotografiji pretpostavljao otvoreni i svjež um, svjesnost o neponovljivosti sadašnjega trenutka pa time i znatiželju prema svijetu koja uzvraća radošću pri susretu sa svakim novim prizorom kojemu fotografijom uzvraća *yes, yes, yes...*³. „Nevinost je dijete i zaborav, novo počinjanje, igra, kotač što se okreće iz sebe sama, prvo gibanje, sveto kazivanje Da.“⁴

Svojom prvom izložbom *Kadar 36* rekao je svoje *da* geometriji, strukturi i vizualnom redu u fotografiji. Nadahnuti velikim uzorima svjetske i domaće ulične fotografije, tragaju za prizorima koji već sami u sebi imaju potencijal slike. „*I photograph to find out what something will look like photographed*“, kazao je američki majstor ulične fotografije Garry Winogrand⁵. Ova izložba nije priča o jednom gradu ni priča o problemima urbane suvremenosti. Ova izložba priča je o dobroj uličnoj fotografiji i odlučujućem trenutku fotografske grupe *Kadar 36*, koja se prvi puta predstavlja javnosti.

Anita Zlomislčić

Zagreb, 7. prosinca 2012.

1 http://www.msu.hr/files/16065/Braca_BRKAN.pdf

2 <http://www.youtube.com/watch?v=MW7I3GBdsBw>: *The Decisive Moment*, intervju koji je Bresson dao u novinama *The Washington Post Magazine*, 1957: „Photography is not like painting. There is a creative fraction of a second when you are taking a picture. Your eye must see a composition or an expression that life itself offers you, and you must know with intuition when to click the camera. That is the moment the photographer is creative. Oop! The Moment! Once you miss it, it is gone forever.“

3 Isto.

4 Friedrich Nietzsche, *Tako je govorio Zaratustra*, prijevod Mario Kopic, Večernji edicija, Zagreb, 2009, str. 34.

5 <http://ha065.wordpress.com/gamswen/photography/>

Stanko Abadžić, *Njezino Sunce*, 2002.
gelatin silver print, 27,6 x 37 cm

Max Juhasz, *Bez Naziva*, 2012.
gelatin silver print, 36 x 24 cm

Ivan Kovač, *Zagreb*, 1997.
gelatin silver print, 36 x 39,5 cm

Krešimir Kopčić, Čromerec, 2011.
gelatin silver print, 37 x 25 cm

Mario Rozić, *17:30 Up*, 2009.
gelatin silver print, 27 x 38 cm

Matko Vučića, *Berlin*, 2012.
gelatin silver print, 27 x 38,5 cm

STANKO ABADŽIĆ

Rođen 1952. u Vukovaru. Diplomirao je germanistiku i radio kao dopisnik *Vjesnika*. Iz tog vremena poznate su njegove reportaže iz Tunisa, Malte, Turske i drugih zemalja. Od 1995. do 2002. boravi u Češkoj, gdje radi kao slobodni fotograf. 2010. i 2011. boravi na rezidenciji u ateljeru Cité Internationale des Arts u Parizu. Ciklusi fotografija: *Adriatic Routes*, *Prag*, *Pariz*, *Berlin*, *Zagreb*, *Istanbul*, *Aktovi i Marginalije*. Dosad mu je objavljeno sedam knjiga. Samostalno je izlagao u 16 europskih zemalja, Argentini, Japanu i Americi, a u Hrvatskoj u Osijeku, Zagrebu, Splitu, Novigradu, Daruvaru, Dubrovniku, Karlovcu, Rijeci, Sisku. Zastupa ju ga galerije u Americi, Francuskoj, Njemačkoj i Meksiku. Njegove fotografije nalaze se u brojnim zbirka u Europi, Hrvatskoj i Americi. Član je HDLU-a i Fotokluba Zagreb. Živi i radi u Zagrebu.

Popis radova:

- *BESKUĆNIK*, 2010. (Pariz), gelatin silver print, 37 x 27,6 cm
- *BEZ NAZIVA*, 2012. (Vodice), gelatin silver print, 27,6 x 37 cm
- *DAN KADA SVE KRENE LOŠE*, 2000. (Prag), gelatin silver print, 37 x 27,6 cm
- *DJEVOJČICA S BALONOM*, 2012. (Istanbul), gelatin silver print, 27,6 x 37 cm
- *NJEZINO SUNCE*, 2002. (Prag), gelatin silver print, 27,6 x 37 cm
- *SKEJTER*, 2011. (Zagreb), gelatin silver print, 37 x 27,6 cm
- *ZAJEDNIČKI DORUČAK*, 2010. (Pariz), gelatin silver print, 37 x 27,6 cm

MAX JUHASZ

Rođen 1967. u Vukovaru, starom baroknom gradu na rijeci Dunavu. Fotografirati počinje 1991., za vrijeme rata u Hrvatskoj. Fotografski senzibilitet izgradio je uz pomoć knjiga o fotografskoj umjetnosti, proučavajući radove velikih majstora fotografije i slikarstva, gledajući filmove te posjećujući razne izložbe i fotografska predavanja. U radu najviše se koristi jednostavnim foto-aparatima s filmom. Izlagao je na više samostalnih i skupnih izložbi. Član je HDLU-a. Živi i radi u Zagrebu.

Popis radova:

- *BEZ NAZIVA 1*, 2012. (Zagreb), gelatin silver print, 36 x 24 cm
- *BEZ NAZIVA 2*, 2012. (Zagreb), gelatin silver print, 36 x 24 cm
- *COPPERTONE*, 2012. (Zagreb), gelatin silver print, 36 x 24 cm
- *BRZ I BRŽI*, 2011. (Zagreb), gelatin silver print, 36 x 24 cm
- *ČEŠKA '68*, 2011. (Zagreb), gelatin silver print, 24 x 36 cm
- *GOSPODIN I ZLATOKOSA*, 2011. (Zagreb), gelatin silver print, 24 x 36 cm
- *JEDAN SASVIM OBIČAN TRENUTAK*, 2010. (Zagreb), gelatin silver print, 36 x 24 cm
- *KROZ SWJETLO*, 2011. (Zagreb), gelatin silver print, 24 x 36 cm

IVAN KOVAČ

Rođen 1969. u Zagrebu. Diplomirao je na Akademiji dramske umjetnosti u Zagrebu i postao diplomirani akademski snimatelj. Radi kao snimatelj na Hrvatskoj radioteleviziji i djeluje kao fotograf u Zagrebu. Ostvario je desetak samostalnih izložbi u Zagrebu, Rovinju, Varšavi i Krakovu, te više skupnih izložbi u Hrvatskoj.

Popis radova:

- *BOHINJ*, 2012. (Bohinj), gelatin silver print, 39,5 x 28 cm
- *BOHUMIN*, 2012. (Bohumin, Češka), gelatin silver print, 28 x 39,5 cm

- *CRES - BELI*, 1997. (Beli, otok Cres), gelatin silver print, 28 x 39,5 cm
- *SUSAK*, 2006. (Susak), gelatin silver print, 39,5 x 28 cm
- *ZAGREB '97*, 1997. (Zagreb), gelatin silver print, 28 x 39,5 cm
- *ZAGREB '04*, 2004. (Zagreb), gelatin silver print, 28 x 39,5 cm
- *LONDON*, 2005. (London), gelatin silver print, 39,5 x 28 cm

KREŠIMIR KOPČIĆ

Rođen 1971. Fotografiju smatra ponajprije hobbijem. Izlagao je nekoliko puta samostalno te na više skupnih izložbi. Nagrađivan i pohvaljivan. Živi na relaciji Zagreb–Helsinki. Trajno nadahnut mišlju Franka Horvata kako je “fotografija umjetnost nepritiskanja okidača”.

Popis radova:

- *ČRNOMEREC*, 2011. (Zagreb), gelatin silver print, 37 x 25 cm
- *LE PETIT DÉJEUNER*, 2010. (Helsinki), gelatin silver print, 25 x 37 cm
- *NOĆNA SMJENA*, 2009. (Helsinki), gelatin silver print, 25 x 37 cm
- *SVOJIM PUTEEM 1*, 2010. (Pariz), gelatin silver print, 37 x 25 cm
- *SVOJIM PUTEEM 2*, 2008. (Helsinki), gelatin silver print, 37 x 25 cm
- *SVOJIM PUTEEM 3*, 2012. (Helsinki), gelatin silver print, 37 x 25 cm

MARIO ROZIĆ

Rođen 1977. u Konjicu, BiH. Početkom studija građevine u Zagrebu susreće se s analognom crno-bijelom fotografijom, u koju se zaljubljuje. Prve fotografije snima 1997. te uz pomoć dostupne literature i prijatelja fotografa u fotolaboratoriju obrađuje negative i pozitivne klasičnim fotolaboratorijskim postupcima. Trenutno živi i radi u Dugom Selu pored Zagreba..

Popis radova:

- *17:30 UP*, 2009. (Dugo Selo), gelatin silver print, 27 x 38 cm
- *DEPARTURE*, 2011. (Dugo Selo), gelatin silver print, 38 x 24 cm
- *FIELD OF DREAMS III*, 2011. (Zagreb), gelatin silver print, 36 x 24 cm
- *GALLOWS*, 2010. (Zagreb), gelatin silver print, 28 x 37 cm
- *MY CAR*, 2010. (Zagreb), gelatin silver print, 28 x 37 cm
- *PUNKT'S NOT DEAD*, 2011. (Zagreb), gelatin silver print, 24 x 36 cm

MATKO VUČICA

Rođen 1982. u Zagrebu. Nakon srednjoškolskog obrazovanja odlazi u Rijeku na studij medicine, po čijem se završetku vraća u Zagreb. U Rijeci se 2003/4. počinje zanimati za fotografiju. U fotografskom radu najviše vremena posvećuje tehnici *camera obscura* te ulici i životu koji se događa oko njega. Sebe opisuje kao vječna putnika koji je najsretniji u pokretu, dok promatra prolaznike, ljude, ulice, zračne luke... Samostalna izložba *Aerodromi*. Živi i radi u Zagrebu.

Popis radova:

- *BERLIN*, 2012. (Berlin), gelatin silver print, 27 x 38,5 cm
- *BIOGRAD*, 2012. (Biograd), gelatin silver print, 38,5 x 27 cm
- *BUDIMPEŠTA*, 2012. (Budimpešta), gelatin silver print, 27 x 38,5 cm
- *KOPRIVNICA*, 2012. (Koprivnica), gelatin silver print, 38,5 x 27 cm
- *ROVINJ*, 2012. (Rovinj), gelatin silver print, 38,5 x 27 cm
- *ZAGREB*, 2012. (Zagreb), gelatin silver print, 38,5 x 27 cm

Kadar 36

Stanko Abadžić • Max Juhasz • Krešimir Kopčić • Ivan Kovač • Mario Rozić • Matko Vučica